

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till lag om ändring av 8 § lagen om tillståndspliktig
persontrafik på väg**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg ändras. Behörigheten att bevilja trafiktillstånd för snabbturstrafik som överskrider länsgränsen

överbärs från kommunikationsministeriet till länsstyrelsen i Södra Finlands län.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 juni 2001.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

I 8 § lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991), nedan *persontrafiklagen*, bestäms om tillståndsmyndigheter för persontrafik. Tillståndsmyndigheter är kommunikationsministeriet, länsstyrelserna, huvudstadsregionens samarbetsdelegation och vissa städer.

Huvuddelen av behörigheten har sedan 1994 varit hos länsstyrelserna, som med stöd av persontrafiklagen beviljar kollektivtrafik-tillstånd, taxitillstånd, sjuktransporttillstånd, linjetrafiktillstånd inom regionaltrafiken samt en avsevärd del av linjetrafiktillstånden inom lokaltrafiken. Länsstyrelserna beviljar också tillstånd för snabbturstrafik om hela rutten ligger inom länsgränserna. Kommunikationsministeriet beviljar tillstånd för linjetrafik som överskrider länsgränserna och som helt eller delvis körs som snabbturstrafik.

I samband med länsreformen 1997 överfördes behörigheten att bevilja tillstånd för linjetrafik som körs som snabbturstrafik från kommunikationsministeriet till länsstyrelserna utan att persontrafiklagen ändrades, eftersom en allt större del av snabbturstrafiken ägde rum inom länsgränserna till följd av att länen ökade i storlek. Genom ändringen har länsstyrelsernas erfarenhet av att bevilja tillstånd för snabbturstrafik ökat.

Att överföra behörigheten att bevilja trafik-

tillstånd från centralförvaltningen till regional- och lokalförvaltningen överensstämmer med de allmänna riktlinjerna för utvecklandet av förvaltningen. I enlighet med linjedragningarna i projektet Decentraliserad och flexibel serviceadministration (JOPA) överförs den behörighet att bevilja tillstånd som baserar sig på enstaka beslut, och som inte är strategiskt lönsam för ministeriet eller centralförvaltningen, till regional- eller lokalförvaltningen. Vid behov tryggas sakkunskapen och övriga verksamhetsbetingelser genom centralisering.

En överföring av behörigheten att bevilja tillstånd innebär samtidigt en överföring av behörigheten att köpa trafik tjänster som kompletterar linjetrafiken. Detta härrör ur principen att samma instans skall bevilja linjetrafiktillstånd och köpa motsvarande kompletterande trafik tjänster. Om detta bestäms i 7 b § persontrafiklagen och närmare i trafikministeriets beslut om genomförande av trafikpliktsförordningen (816/1994) som utfärdats med stöd av lagen. I praktiken har överföringen av behörigheten att köpa trafik tjänster dock ingen större betydelse eftersom tjänsterna inom snabbturstrafiken har kunnat ordnas utan offentlig finansiering.

Då man överväger att överföra tillstånden för snabbturstrafik som överskrider länsgränserna från kommunikationsministeriet till lokalförvaltningen har flera alternativ tagits upp. Ett alternativ där behörigheten bestäms

enligt den ena av ruttens ändpunkter har man varit tvungen att bortse från på grund av dess tvetydighet. Att bestämma behörigheten enligt den sökandes hemort skulle för sin del leda till att konkurrerande ansökningar behandlas av olika myndigheter. Två alternativ har studerats noggrannare.

För det första har man utrett följderna av att behörigheten överförs till de fem länsstyrelserna så, att trafiktillståndet beviljas av länsstyrelsen i det län där den längsta sträckan av rutten finns. I den ordinära linjetrafiken bestäms behörigheten delvis, om än i relativt få fall, på denna grund. För det andra har man undersökt om en enda länsstyrelse kan bevilja tillstånd för samtliga snabbturer som överskrider länsgränsen.

För alternativet med fem länsstyrelser talar det att beslut skall fattas så nära de berörda aktörerna som möjligt. I detta fall är sådana aktörer trafikidkarna, men framför allt de passagerare som använder servicen. I fjärrtrafiken kan närhetsprincipen på grund av sakens natur genomföras endast kan delvis. I trafiken mellan Helsingfors och Kuopio kan beslut fattas endast nära kuopioborna eller helsingforsborna, inte nära båda. Etablerad beredningspraxis gör det möjligt att genom inbegärande av utlåtanden och genom annan kontakt garantera att olika synpunkter tas i beaktande.

Modellen med fem behöriga länsstyrelser har en nackdel som gäller sambehandlingen. Då snabbturstrafiken i huvudvägsnätet utvecklas är det vanligt att flera ansökningar som gäller ett vägavsnitt görs anhängiga. Således kan ansökningar som gäller rutterna Helsingfors - S:t Michels och Helsingfors - Kuopio samtidigt vara anhängiga. Trots att båda är avsedda att tillgodose i stort sett samma efterfrågan skulle ansökningarna dock behandlas på olika orter.

Det är inte heller lätt för fem länsstyrelser att bilda sig en enhetlig uppfattning om utvecklandet av den riksomfattande snabbturstrafiken. Modellen med en enda länsstyrelse möjliggör däremot specialisering och garanterar en god koordinering. Dessutom är det lättare att uppbåda de nödvändiga resurserna för en länsstyrelse än för fem.

Inget av de två alternativen är helt problemfritt. Modellen med en enda länssty-

relse har dock flera fördelar. Länsstyrelsen i Södra Finlands län beviljar redan nu tillstånd för de viktiga rutterna Helsingfors - Lahtis, Helsingfors - Kouvola - Villmanstrand - Imatra och Helsingfors - Borgå - Kotka. Dessutom vilar ansvaret för upprätthållandet och utvecklandet av det riksomfattande trafiktillståndsregistret på länsstyrelsen i Södra Finlands län. Således har den mera erfarenhet än de övriga länsstyrelserna av att bevilja tillstånd för snabbturstrafik och av tillståndsadministrationen.

Volyymmässigt börjar eller slutar den klart största delen av snabbturstrafiken i Helsingfors. Därmed är länsstyrelsen i Södra Finlands län bättre lämpad än de övriga länsstyrelserna att utöva sin behörighet när det gäller snabbturstrafiken över länsgränserna. Beaktandet av regionala synpunkter kan garanteras genom det etablerade förfarandet med utlåtanden. Därför föreslås det att 8 § 2 mom. persontrafiklagen ändras så, att trafiktillstånd för snabbturstrafik som överskrider länsgränserna beviljas av länsstyrelsen i Södra Finlands län.

2. Propositionens verkningar

Propositionens ekonomiska verkningar är sin helhet mycket små.

Den strategiska koordineringen av fjärrtrafiken handhas fortsättningsvis av kommunikationsministeriet. I praktiken utstakas riktlinjerna för verksamheten under de resultatavtalsförhandlingar som förs årligen. Vid behov kan ministeriet också ge länsstyrelserna anvisningar som styr praxis.

Åren 1996-2000 har varje år drygt hundra ärenden som gäller snabbturstrafiken anhängiggjorts vid kommunikationsministeriet. För dessa ärenden krävs i personresurser för det bistående arbetet ett årsvärke och för sakkunnigarbetet ungefär ett halvt årswerke. Nödvändiga tjänster kan överföras från Vägförvaltningen till länsstyrelsen i Södra Finlands län.

Propositionen orsakar inga förändringar i olika medborgargrupper ställning. Systemet med trafiktillstånd har fortfarande sin utgångspunkt hos företagen. Propositionen har heller inga verkningar för miljön.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Utlåtanden har begärts hos inrikesministeriet, länsstyrelserna och Linja-autoliitto.

föringen av behörigheten i samband med att tidtabellsperioden byts. Därför föreslås det att lagen träder i kraft den 1 juni 2001.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

4. Ikraftträdande

Det är ändamålsenligt att genomföra över-

Lagförslagen

Lag

lag om ändring av 8 § lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 februari 1991 om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991) 8 § 2
mom., sådant det lyder i lag 662/1994, som följer:

8 §

Tillståndsmyndigheter

Linjetrafiktillstånd beviljas av länsstyrelsen. Om linjens rutt omfattar flera än ett län, beviljas tillståndet av länsstyrelsen i det län där den längsta sträckan av rutten finns. Linjetrafiktillstånd för trafik som överskrider

länsgränsen och som helt eller delvis körs som snabbturstrafik beviljas dock av länsstyrelsen i Södra Finlands län. Kommunikationsministeriet beviljar tillstånd för linjetrafik som överskrider riksgränsen.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 19 januari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Olli-Pekka Heinonen*

*Bilaga
Parallelltexten*

Lag

lag om ändring av 8 § lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 15 februari 1991 om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991) 8 § 2 mom., sådant det lyder i lag 662/1994, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

Tillståndsmyndigheter

Linjetrafiktillstånd beviljas av länsstyrelsen. Om linjens rutt omfattar flera än ett län, beviljas tillståndet av länsstyrelsen i det län där den längsta sträckan av ruten finns. Linjetrafiktillstånd för trafik som överskrider länsgränsen och som helt eller delvis körs som snabbturstrafik beviljas dock av trafikministeriet. Ministeriet beviljar även tillstånd för linjetrafik som överskrider riksgränsen.

Linjetrafiktillstånd beviljas av länsstyrelsen. Om linjens rutt omfattar flera än ett län, beviljas tillståndet av länsstyrelsen i det län där den längsta sträckan av ruten finns. Linjetrafiktillstånd för trafik som överskrider länsgränsen och som helt eller delvis körs som snabbturstrafik beviljas dock av länsstyrelsen i Södra Finlands län. Kommunikationsministeriet beviljar tillstånd för linjetrafik som överskrider riksgränsen.

Denna lag träder i kraft den 200.
